

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความตรงของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการ
ปฏิบัติผิดวงใหญ่ และตรวจสอบความตรงของการวิเคราะห์งานของแบบวัดความรู้
เกี่ยวกับการปฏิบัติผิดวงใหญ่

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความตรงของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติห้องว่างใหญ่ทั้ง 3 ฉบับ และตรวจสอบความตรงของการวิเคราะห์งานของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติห้องว่างใหญ่ทั้ง 3 ฉบับ

1. รศ.ดร. เพ็ญณี แฉวเอก	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ผศ.ไพศาล สุวรรณน้อย	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. ผศ.ศุภกิจ จารุจรม	คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. นายสุบิน จันทร์แก้ว	ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นายพฤษภา โพธิพร	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์
6. นายวัลลภ สุวรรณรูป	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์
7. นางปราณี เพียรชนะ	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
8. นายบรรเทา รอดมัย	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
9. นายวรชาติ อยู่ดี	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก
ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติห้องวงใหญ่
ประเภทเพลงโหมโรง เพลงเถา และ เพลงระบำ

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่า p , r ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ

มีองรงใหญ่ประเภทเพลงโหมโรง

ข้อที่	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	p	r	p	r	p	r
1	0.00	0.00	-	-	-	-
2	1.00	0.00	-	-	-	-
3	0.33	0.00	0.63	0.25	0.38	0.25
4	0.83	0.33	0.75	0.00	0.75	0.50
5	0.33	0.67	0.38	1.00	0.63	0.25
6	0.33	0.00	-	-	-	-
7	0.33	0.67	0.38	1.00	0.50	0.00
8	0.67	0.00	0.88	0.25	0.88	0.25
9	0.67	0.00	-	-	-	-
10	0.33	0.67	0.50	0.00	0.38	0.75
11	0.83	0.33	0.63	0.75	1.00	0.00
12	0.83	0.33	0.75	0.50	0.38	0.25
13	0.67	0.67	0.50	0.00	0.63	0.75
14	0.83	0.33	0.75	0.25	0.38	0.25
15	0.50	0.33	0.50	0.00	0.63	0.25
16	0.34	0.00	-	-	-	-
17	0.67	0.67	0.50	1.00	0.38	0.75
18	0.50	0.33	0.38	0.25	0.63	0.75
19	0.37	0.67	0.25	0.50	0.50	0.50
20	0.83	0.33	0.63	0.25	0.88	0.25

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่า p , r ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ

ห้องว่างใหญ่ประเภทเพลงเถา

ข้อที่	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	p	r	p	r	p	r
1	0.83	- .34	-	-	-	-
2	0.00	0.00	-	-	-	-
3	0.67	0.67	0.63	0.75	0.63	0.25
4	0.67	0.00	0.75	0.00	0.50	0.50
5	0.50	- .34	-	-	-	-
6	0.50	0.33	0.63	0.25	0.63	0.75
7	0.83	0.33	0.88	0.25	0.75	0.00
8	0.67	0.67	0.88	0.25	0.63	0.25
9	0.67	0.00	-	-	-	-
10	0.25	0.34	0.25	0.50	0.38	0.25
11	0.83	0.33	0.75	0.50	0.88	0.25
12	0.67	0.67	0.63	0.25	0.75	0.00
13	0.33	0.00	0.38	0.25	0.50	0.50
14	0.33	0.67	0.38	0.75	0.50	1.00
15	0.34	0.00	-	-	-	-
16	0.67	0.00	0.50	0.50	0.75	0.50
17	0.33	0.67	0.25	0.50	0.38	0.25
18	0.67	0.00	0.63	0.75	0.38	0.75
19	0.83	0.33	0.75	0.50	0.88	0.25
20	0.83	0.33	0.63	0.75	0.75	0.50

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่า p , r ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ

ห้องวชิรใหญ่ประเภทเพลงระบำ

ข้อที่	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	p	r	p	r	p	r
1	0.50	0.33	0.75	0.50	0.63	0.25
2	0.25	0.33	0.25	0.50	0.63	0.25
3	1.00	0.00	-	-	-	-
4	0.50	0.33	0.50	0.50	0.38	0.25
5	0.50	0.33	0.63	0.25	0.75	0.00
6	0.33	0.00	-	-	-	-
7	0.67	0.67	0.63	0.25	0.60	0.25
8	0.67	0.50	0.63	0.25	0.63	0.25
9	0.50	0.33	0.50	1.00	0.50	0.50
10	0.83	0.33	0.88	0.25	0.63	0.25
11	0.50	- .34	-	-	-	-
12	1.00	0.00	-	-	-	-
13	0.50	0.33	0.63	0.25	0.88	0.25
14	0.50	0.33	0.38	0.25	0.88	0.25
15	0.83	0.33	0.88	0.25	0.50	0.50
16	0.67	0.00	-	-	-	-
17	0.67	0.67	0.63	0.75	0.50	0.50
18	0.67	0.00	0.63	0.75	0.75	0.50
19	0.33	0.67	0.38	0.75	0.75	0.50
20	0.83	0.33	0.75	0.50	0.63	0.75

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติห้องวงใหญ่

1. ประเภทโหมโรง
2. ประเภทเพลงเถา
3. ประเภทเพลงระบำ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติของวงใหญ่ ประเภท

เพลงโหมโรง

ทักษะในการปฏิบัติของวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
<u>ขั้นเตรียมการ</u>			
1. การเตรียมความพร้อมของเครื่องดนตรีและไม้ตี	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ท่านั่งถูกต้องเหมาะสม ได้แก่ นั่งขัดสมาธิหรือ	4.00	0.00	เหมาะสม
พับเพียบแล้วตัวตรง หันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงใหญ่	4.00	0.00	เหมาะสม
3. ท่าจับไม้วงใหญ่	4.00	0.00	เหมาะสม
<u>ขั้นปฏิบัติงาน</u>			
1. ความถูกต้องของลักษณะในการตี ได้แก่			
1.1 ตีให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง	4.00	0.00	เหมาะสม
1.2 ตีถูกต้องตรงกลางปุมของลูกฆ้อง	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ความถูกต้องของวิธีการตี ได้แก่			
2.1 ความถูกต้องในการแบ้งมือ	4.00	0.00	เหมาะสม
2.2 ความถูกต้องในการใช้คู่เสียง	3.78	0.04	เหมาะสม
2.3 ความถูกต้องในการกรด	3.78	0.04	เหมาะสม
2.4 ความถูกต้องในการสับัด	3.67	0.25	เหมาะสม
3. ความแม่นยำในการบรรเลงทำนองหลักได้แก่สามารถ	4.00	0.00	เหมาะสม
บรรเลงได้ถูกต้องตามเนื้ทำนองหลักของฆ้องวงใหญ่			
ตามที่ได้อัฒนจากครูดนตรี			
4. ความแม่นยำในการดำเนินทำนองได้แก่ สามารถ	3.89	0.02	เหมาะสม
บรรเลงได้ถูกต้องโดยเริ่มต้นเพลงอย่างช้า ๆ แล้ว			
เร็วขึ้นตามลำดับ			

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติห้องวงใหญ่ ประเภท
เพลงโหมโรง (ต่อ)

ทักษะในการปฏิบัติห้องวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. ความแม่นยำในเรื่องของจังหวะ ได้แก่			
5.1 สามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามอัตราจังหวะสามชั้น	3.89	0.02	เหมาะสม
5.2 สามารถถอนเสียงได้ถูกต้องและเหมาะสมโดยใช้ ท้ายเพลงว่า	4.00	0.00	เหมาะสม
ชั้นผลการปฏิบัติงาน			
1. คุณภาพของน้ำเสียงหรือรสมือ ได้แก่			
1.1 สามารถได้น้ำเสียงที่หนักแน่นชัดเจน	4.00	0.00	เหมาะสม
1.2 เมื่อตีสองมือพร้อมกันเป็นคู่ต่าง ๆ สามารถทำได้อ่าง เสียงที่ตั้งและหนักแน่นน้ำหนักมือทั้งสองสม่ำเสมอ	4.00	0.00	เหมาะสม
1.3 ความไพเราะในการกรอคู่ต่าง ๆ	4.00	0.00	เหมาะสม
1.4 สามารถสับได้ด้อย่างหนักแน่นชัดเจน	4.00	0.00	เหมาะสม
1.5 ความสามารถในการบรรเลงได้อย่างแม่นยำ ในด้าน แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ชีตความสามารถและสุนทรียะ ได้แก่			
2.1 ความสามารถต่อการปฏิบัติห้องวงใหญ่ได้อย่าง ไพเราะ	3.89	0.02	เหมาะสม
2.2 ความสามารถในการดำเนินทำนองให้มีความ ต่อเนื่องจากเข้าไปหาเร็ว เข้ากับจังหวะได้อย่าง ไพเราะแล้วจบเพลงอย่างสละสลวย	3.78	0.04	เหมาะสม

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติของวงใหญ่ ประเภท
เพลงโหมโรง (ต่อ)

ทักษะในการปฏิบัติของวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.3 ความสามารถในการบรรเลงโดยใส่อารมณ์ให้ สอดคล้องกับลักษณะของบทเพลง	3.56	0.07	เหมาะสม
3. พัฒนาการในการบรรเลง <u>ชั้นจิตพิสัยในการปฏิบัติงาน</u>	3.89	0.02	เหมาะสม
1. ความตรงต่อเวลา	3.89	0.02	เหมาะสม
2. ความตั้งใจและสมาธิในการบรรเลง	4.00	0.00	เหมาะสม
3. ความมั่นใจและความเชื่อมั่นในขณะบรรเลง	4.00	0.00	เหมาะสม
4. เก็บเครื่องดนตรีอย่างเป็นระเบียบภายหลังการ บรรเลง	3.78	0.04	เหมาะสม

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติของวงใหญ่ ประเภท
เพลงเก่า

ทักษะในการปฏิบัติของวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
<u>ขั้นเตรียมการ</u>			
1. การเตรียมความพร้อมของเครื่องดนตรีและไม้ตี	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ทำนองถูกต้องเหมาะสมได้แก่ เนื้อกัศมาธิหรือพันเพียบ ล่าวตัวตรง หันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงใหญ่	4.00	0.00	เหมาะสม
3. ทำจับไม้วงใหญ่	3.89	0.02	เหมาะสม
<u>ขั้นปฏิบัติงาน</u>			
1. ความถูกต้องของลักษณะในการตี ได้แก่			
1.1 ตีให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกขึง	4.00	0.00	เหมาะสม
1.2 ตีถูกต้องตรงกลางปุ่มของลูกขึง	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ความถูกต้องของวิธีการตี ได้แก่			
2.1 ความถูกต้องในการแบ่งมือ	3.89	0.02	เหมาะสม
2.2 ความถูกต้องในการใช้คู่เสียง	3.89	0.02	เหมาะสม
2.3 ความถูกต้องในการกรอ	3.89	0.02	เหมาะสม
2.4 ความถูกต้องในการสับัด	3.89	0.02	เหมาะสม
3. ความแม่นยำในการบรรเลงทำนองหลักได้แก่สามารถ บรรเลงได้ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักของขมึงวงใหญ่ และความสามารถในการดำเนินทำนองได้ถูกต้องตาม บทประพันธ์เพลงนั้น	4.00	0.00	เหมาะสม

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติห้องวงใหญ่ ประเภท
เพลงเถา (ต่อ)

ทักษะในการปฏิบัติห้องวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4. ความแม่นยำในเรื่องทองจังหวะได้แก่สามารถบรรเลง ถูกต้องตามความช้า-ปานกลาง-เร็ว ซึ่งเป็นลักษณะ ของบทเพลงเถาและจบด้วยลูกหมด	4.00	0.00	เหมาะสม
5. ความแม่นยำในการบรรเลงลูกล้อย-ลูกขัด	3.89	0.00	เหมาะสม
6. ความแม่นยำในการสวมนและสังว่อง	3.89	0.02	เหมาะสม
<u>ชั้นผลการปฏิบัติงาน</u>			
1. คุณภาพของน้ำเสียงหรือรสมือ ได้แก่			
1.1 สามารถได้น้ำเสียงที่หนักแน่นชัดเจน	4.00	0.00	เหมาะสม
1.2 เมื่อตีสองมือพร้อมกันเป็นคู่ต่าง ๆ สามารถทำได้ เสียงที่ตั้งและหนักแน่นน้ำหนักมือทั้งสองสม่ำเสมอ	4.00	0.00	เหมาะสม
1.3 ความไพเราะในการกรอคู่ต่าง ๆ	4.00	0.00	เหมาะสม
1.4 สามารถสับได้ อย่างหนักแน่นชัดเจน	4.00	0.00	เหมาะสม
1.5 ความสามารถในการบรรเลงได้อย่างแม่นยำใน ด้าน แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ซัดความสามารถและสุนทรียะ ได้แก่			
2.1 ความสามารถต่อการปฏิบัติห้องวงใหญ่ได้อย่าง ไพเราะ	3.56	0.07	เหมาะสม
2.2 ความสามารถในการดำเนินทำนองให้มีความช้า- ปานกลาง-เร็วเข้ากับจังหวะได้อย่างไพเราะ	4.00	0.00	เหมาะสม

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติห้องวงใหญ่ ประเภท
เพลงเถา (ต่อ)

ทักษะในการปฏิบัติห้องวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.3 ความสามารถในการสวมรับร้องได้อย่างผสมผสาน กลมกลืน	3.89	0.02	เหมาะสม
2.4 ความสามารถในการบรรเลงได้อย่างเชื่อมต่อกันและ ผสมผสานกลมกลืนในตอนสุดท้ายของบทเพลงใน อัตราจังหวะที่ขึ้นเดียวกับลูกหมด	4.00	0.00	เหมาะสม
2.5 ความสามารถในการบรรเลงโดยใส่อารมณ์ให้ สอดคล้องกับบทเพลง	3.56	0.07	เหมาะสม
3. พัฒนาการในการบรรเลง	3.89	0.02	เหมาะสม
<u>ทัศนคติพิสัยในการปฏิบัติงาน</u>			
1. ความตรงต่อเวลา	3.89	0.02	เหมาะสม
2. ความตั้งใจและสมาธิในการบรรเลง	4.00	0.00	เหมาะสม
3. ความมั่นใจและความเชื่อมั่นในขณะบรรเลง	4.00	0.00	เหมาะสม
4. เก็บเครื่องดนตรีอย่างเป็นระเบียบภายหลังจาก บรรเลง	3.89	0.02	เหมาะสม

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติของวงใหญ่ ประเภท
เพลงระบำ

ทักษะในการปฏิบัติของวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
<u>ขั้นเตรียมการ</u>			
1. การเตรียมความพร้อมของเครื่องดนตรีและไม้ตี	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ทำนองถูกต้องเหมาะสมได้แก่ นิ่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ ลำตัวตรง หันหน้าไปสู่กึ่งกลางของวงใหญ่	4.00	0.00	เหมาะสม
3. ทำจับไม้ของวงใหญ่	4.00	0.00	เหมาะสม
<u>ขั้นปฏิบัติงาน</u>			
1. ความถูกต้องของลักษณะในการตี ได้แก่			
1.1 ตีให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกมือง	4.00	0.00	เหมาะสม
1.2 ตีถูกต้องตรงกลางปุ่มของลูกมือง	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ความถูกต้องของวิธีการตี ได้แก่			
2.1 ความถูกต้องในการแก่งมือ	4.00	0.00	เหมาะสม
2.2 ความถูกต้องในการใช้คู่เสียง	4.00	0.00	เหมาะสม
2.3 ความถูกต้องในการกรอ	3.89	0.02	เหมาะสม
3. ความแม่นยำในการบรรเลงทำนองหลักได้แก่สามารถ บรรเลงได้ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักของมืองวงใหญ่ และความสามารถในการดำเนินทำนองได้ถูกต้องตาม บทประพันธ์เพลง	4.00	0.00	เหมาะสม
4. ความแม่นยำในเรื่องของจังหวะได้แก่ สามารถ บรรเลงได้ถูกต้องตามความช้า-เร็ว ของเพลงระบำ	3.89	0.02	เหมาะสม
5. มีการถอนเสียงเมื่อจะจบการบรรเลงได้อย่างถูกต้อง	4.00	0.00	เหมาะสม

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่ ระเภท
เพลงระบำ (ต่อ)

ทักษะในการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3. ชิ้นผลการปฏิบัติงาน			
1. คุณภาพของน้ำเสียงหรือรสมือ ได้แก่			
1.1 สามารถได้น้ำเสียงที่หนักแน่นชัดเจน	4.00	0.00	เหมาะสม
1.2 เมื่อตีสองมือพร้อมกันเป็นคู่ต่าง ๆ สามารถทำได้น้ำเสียงที่ตั้งและหนักแน่นน้ำหนักมือทั้งสองสม่ำเสมอ	4.00	0.00	เหมาะสม
1.3 ความไพเราะในการกรอคู่ต่าง ๆ	4.00	0.00	เหมาะสม
1.4 สามารถในการบรรเลงได้อย่างแม่นยำในด้าน แม่นยำ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	4.00	0.00	เหมาะสม
2. ชัดความสามารถและสุนทรียะ ได้แก่			
2.1 ความสามารถต่อการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่ได้อย่างไพเราะ	4.00	0.00	เหมาะสม
2.2 ความสามารถในการดำเนินทำนองให้มีความช้า-เร็ว เข้ากับจังหวะได้อย่างไพเราะ	4.00	0.00	เหมาะสม
2.3 ความสามารถในการเชื่อมต่อระหว่างอัตราจังหวะได้อย่างผสมผสานกลมกลืน	4.00	0.00	เหมาะสม
2.4 ความสามารถในการบรรเลงโดยให้อารมณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะของบทเพลง	3.56	0.07	เหมาะสม
3. พัฒนาการในการบรรเลง	3.89	0.02	เหมาะสม

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์งานแบบประเมินผลการปฏิบัติของวงใหญ่ ประเภท
เพลงระบำ (ต่อ)

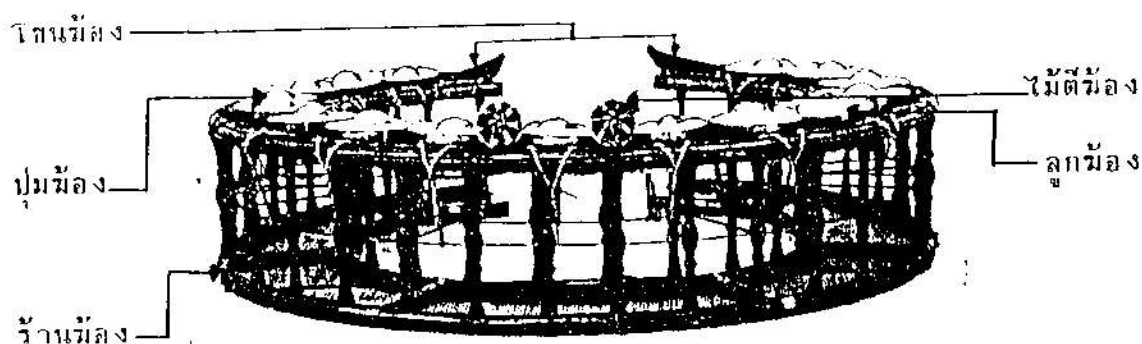
ทักษะในการปฏิบัติของวงใหญ่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
<u>อันจิตพิสัยในการปฏิบัติงาน</u>			
1. ความตรงต่อเวลา	3.89	0.02	เหมาะสม
2. ความตั้งใจและสมาธิในการบรรเลง	4.00	0.00	เหมาะสม
3. ความมั่นใจและความเชื่อมั่นในขณะบรรเลง	4.00	0.00	เหมาะสม
4. เก็บเครื่องดนตรีอย่างเป็นระเบียบภายหลังการ บรรเลง	3.78	0.04	เหมาะสม

ภาคผนวก ง

ข้อวางใหญ่

ฆ้องวงใหญ่

ฆ้องวงใหญ่ประกอบด้วย วงฆ้องหรือร้านฆ้อง วงฆ้องทำด้วยหวายโป่ง 4 ถิ่น ด้านบน 2 ถิ่น ด้านล่าง 2 ถิ่น จัดเป็นวงกลมเว้นที่สำหรับนักดนตรีเข้าไป บรรเลง ส่วนปลายระหว่างเส้นหวายด้านบนทั้งสองข้างจะมีโชนทำด้วยไม้ส่วนปลายจะเล็กและเรียววงนอก นอกจากนั้นฆ้องวงใหญ่ประกอบด้วยลูกฆ้อง 16 ลูก เรียงจากลูกใหญ่สุดทางด้านซ้ายมือของผู้บรรเลง (เสียง มี) จนกระทั่งถึงลูกเล็กสุดที่อยู่ทางด้านขวามือของผู้บรรเลง (เสียง ฟา) บริเวณด้านใต้ปุมฆ้องมีที่ตั้งผสมตะกั่วติดถ่วงเพื่อปรับเสียงให้แตกต่างกัน ฆ้องวงใหญ่ใช้ไม้ตี 2 อัน ผู้บรรเลงจะถือไม้ตีมือละอัน ไม้สำหรับตีฆ้องวงใหญ่มี 2 ชนิดคือ ไม้แท่งซึ่งทำด้วยหนังให้บรรเลงในวงปี่พาทย์ไม้แท่ง ปี่พาทย์นางหงส์ และไม้แฉกเป็นไม้ที่พันด้วยผ้าใช้บรรเลงในวงมโหรี ปี่พาทย์ไม้แฉกปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

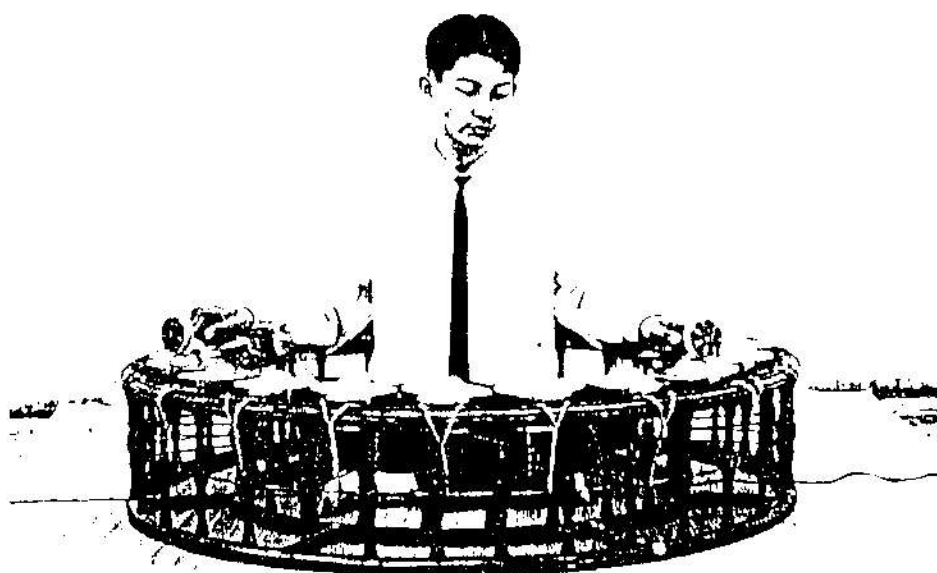
ภาพที่ 3 ส่วนประกอบของฆ้องวงใหญ่

หน้าที่ในการบรรเลง

ฆ้องวงใหญ่จะอยู่ในวงปี่พาทย์ไม้ตั้ง ปี่พาทย์นางหงส์ วงมโหรี
ปี่พาทย์ไม้แวม ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยทำหน้าที่บรรเลงทำนองหลักของเพลง
ดำเนินทำนองห่าง ๆ มีฐานะเป็นเครื่องดนตรีพวกเครื่องตาม
(เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2530)

ลักษณะการนั่งบรรเลง

นั่งติดสมาธิตรงกลางภายในวงฆ้อง ลำตัวตรง หันหน้าให้ตรงกับจุด
กึ่งกลางของวงฆ้อง หากสิ่งเกิดจากด้านหลัง ตำแหน่งโซนฆ้องทั้งด้านซ้ายและขวา
จะอยู่ตรงกับขอบด้านซ้ายและขอบด้านขวาของลำตัว

ภาพที่ 4 ลักษณะการนั่งบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ที่มา: เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2538

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องบรรเลงลูกฆ้องที่อยู่ปลายทางสุดด้านขวาหรือซ้าย ให้ใช้วิธีขำเลียงสายตามองหากมีความจำเป็นให้เอี้ยวเฉพาะส่วนบนของลำตัว

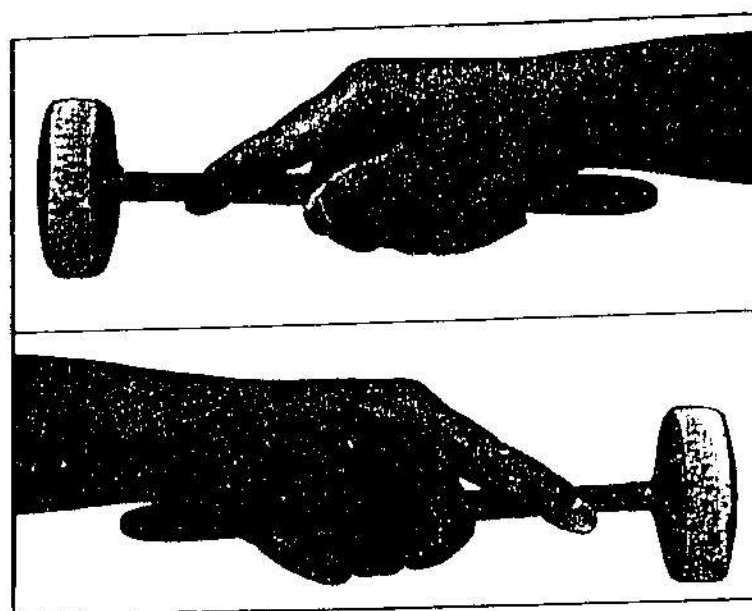
ภาพที่ 5 ลักษณะการนั่งบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ที่มา: เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2538

วิธีจับไม้ฆ้องวงใหญ่

การจับไม้ฆ้องที่ถูกวิธีนิยมทำในสองลักษณะได้แก่

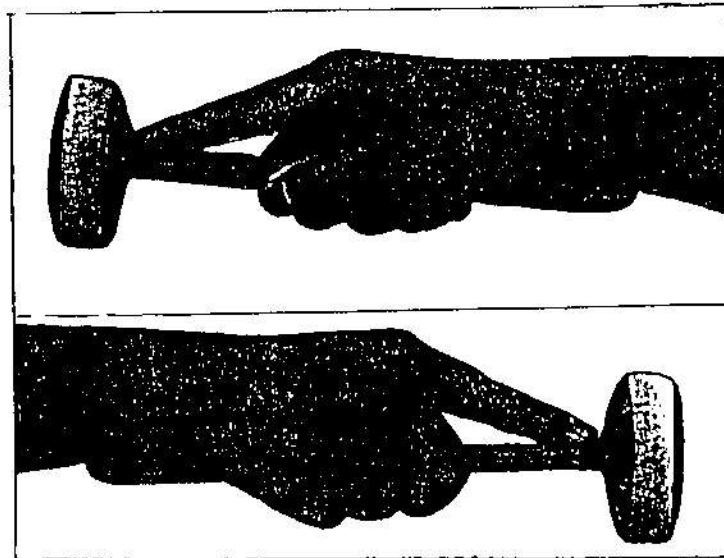
1. วิธีจับแบบปากนกแก้ว ผู้บรรเลงรวบไม้ตีฆ้องไว้ในฝ่ามือด้วยนิ้วกลาง นิ้วนาบและนิ้วก้อย ใช้นิ้วหัวแม่มือกดด้านในของไม้ฆ้องให้ตรงกับตำแหน่งส่วนโคนของนิ้วชี้ ส่วนปลายของนิ้วชี้ตวัดรัดไม้ฆ้องด้านล่างไว้ เมื่อมองดูจะมีลักษณะคล้ายกับปากของนกแก้ว ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 วิธีการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่แบบปากนกแก้ว

ที่มา: เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2538

2. วิธีจับแบบปากกา มีลักษณะคล้ายกับปากนกแก้วแต่ต่างกันตรงส่วนของนิ้วที่เหยียดตรงบนส่วนก้านของไม้ตีฆ้อง ส่วนปลายสุดของนิ้วชี้ติดอยู่ที่ด้านหลังของแผ่นหนังหรือแป้นที่ตีฆ้อง นิ้วหัวแม่มือกดด้านข้าง ดังภาพ

ภาพที่ 7   วิธีการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่แบบปากกา
ที่มา: เจริญศักดิ์ พิภูลศรี, 2538